

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.003.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Borba za varnost.

Oboroževanje Nemčije, ki raste od dneva do dneva ter obsega vse vrste najmodernejšega orožja na kopnem in zlasti v zraku, združeno z zakonito vpeljavo splošne vojaške obveznosti, je tudi tistim evropskim državam, ki so doslej Nemčijo gledale s prijazno-spošobnimi pogledi, odprlo oči. Med njimi je zlasti Anglija. Strah pred nemškimi letali, ki bi mogla nekega dne strahovito zabrenčati nad Anglijo, je to državo približal Franciji, s katero je bil meseca februarja sklenjen v Londonu dogovor za organizacijo miru v Evropi. Ko je Nemčija z nezakonitvijo splošne vojaške obveznosti in večje oboroženosti pogazila brez ozira in brez strahu pred Evropo določbe versajske mirovne pogodbe, se je Anglija požurila, da dejansko podpre francosko politiko varnosti.

Francija je v svoji politiki miru postavljala na prvo mesto načelo varnosti. Iz tega načela je potekala francoska težnja po sklenitvi vzhodne varnostne pogodbe, ki naj bi zajamčila državam predvsem na vzhodu Evrope, da bi ne bile napadene od kakšnega kalilca miru. Ta pogodba ni naperjena proti Nemčiji, saj je bil od tistih, ki so zasnovali idejo te pogodbe, od nekdanj predviden in zaželen pristop Nemčije. Toda narodno-socialistična Nemčija to pogodbo odklanja. To je jasno in odločno povedal Adolf Hitler angleškemu zunanjemu ministru Simonu, ki ga je nedavno obiskal v Berlinu. Iz večurnega predavanja, ki ga je pri tej priliki imel voditelj nemškega narodnega socializma, je mogel odgovorni zastopnik angleške zunanje politike spoznati, v kako veliki meri ogrožajo znanje politične težnje narodnega socializma mir v Evropi.

Zastopnik Anglije — ne sicer Simon, marveč minister Eden — je nato obiskal Moskvo, da se uveri na lastne oči in lastna ušesa, kaj tamkaj mislijo o vojni ali miru. Videl je sicer veliko rdečo armado, ki pa ima po zatrdilu boljševoških mogotcev zgolj obrambne namene. Slišal pa je v razgovoru z diktatorjem Stalinom in zun. ministrom Litvinovom, pozitivne in slovesne izjave, da boljševoška Rusija nima napadalnih namenov ne v Evropi in ne v Aziji (napram Japonski). Kar se tiče organizacije miru, podpira Rusija težnjo, da se sklene vzhodna varnostna pogodba, kakor si jo je zamislila Francija. Eden je bil z uspehom, doseženim v Moskvi, jako zadovoljen. Anglija, ki

je gledala doslej na boljševoško Rusijo s precejšnjim nezaupanjem, jo odslej more smatrati kot svojo pomočnico v delu za mir.

Ni pa tako zadovoljen Eden s svojim obiskom v Varšavi, v poljski prestolnici. Sprejet je sicer bil z izredno prijaznostjo, toda Poljske ni mogel pridobiti za varnostno pogodbo, kakor jo predlagata Francija in Rusija. Poljski so roke zvezane po pogodbi z Nemčijo, za katero je dala pobudo Nemčija, da se vsaj nekoliko reši osamljenosti, ki jo duši od vseh strani. Ta pogodba ima dve strani: gospodarsko in politično. V gospodarskem oziru ima Poljska gotovo od te pogodbe ugodnosti, ker ji omogočuje izvoz kmetijskih pridelkov v Nemčijo. V političnem oziru je med Poljsko in Nemčijo sklenjeno za 10 let nekako politično premirje radi poljskega koridorja preko nemškega ozemlja do morja. Ta koridor je Nemčija vedno napadala, odkar je morala pristati na versajsko pogodbo. Nekaj let mora torej Nemčija opustiti poskuse, da uresniči to točko svojega zunanje-političnega programa.

Z vojaško-političnega stališča je ost nemško-poljske pogodbe obrnjena proti Rusiji in Mali antanti. V nemških listih se odkrito napoveduje Ukrajina, torej velevažen del ruskega državnega ozemlja, kot cilj nemške osvajalnosti. Izmed držav Male antante bi najprva prišla na vrsto Čehoslovaška, ki bi morala odstopiti Veliki Nemčiji pokrajine, kjer prebivajo Sudetski Nemci. Namen, ki ga s takimi objavami zasledujejo nemški listi, je v tem, da na eni strani bolj priklenejo na sebe Poljsko, ki se boji Rusije, na drugi strani pa nekoliko preplašijo Čehoslovaško ter Rusijo. Kako daleč bi šla Poljska v podpiranju osvajalnih ciljev narodno-socialistične Nemčije, je težko reči. Zeleti pa je in tudi upati, da bo tudi Poljska vodila politiko sodelovanja pri organizaciji miru v Evropi. To željo je tudi izrazil čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš napram Edenu, ko se je pretekli četrtek pripeljal iz Varšave v Prago, ter hkrati izjavil, da bi Čehoslovaška sprejela vzhodno varnostno pogodbo tudi v primeru, ako bi Poljska in Nemčija zdaj še odklonili svoj pristop.

*

V NAŠI DRŽAVI.

Pred volitvami.

Pred volitvijo je kakor ženitvijo: bogata nevesta ima obilno snubcev, siromašna pa jih mora iskati. Tako je tudi s kandidatnimi listami: kjer je največje upanje zmage, je toliko kandidatov, da se kar izpodrivajo med seboj (nekateri »prostovoljno« odstopajo), opozicijske liste pa komaj dobijo potrebne kandidate. Neprilike ima kajpada tudi bogata nevesta, ker mora izvršiti »sortiranje« med snubci, pri čemer se ji lahko zgodi malčér (nezgoda), da zadene nepravico. Opozicijskim listam se kaj takega ni bati. Tudi to je povse naravni pojav, da med snubci ne vlada skladnost in krščanska ljubezen, marveč jeza in mržnja. Dostikrat velja: s kolom nad tekmece! Takšen kol — kajpada papirnat — je zagrabil »Kmetijski list« (3. aprila) ter tako-le maha z njim po nekaterih kandidatih: »Volilce bi radi komandirali tudi ljudje, ki v svojem življenju še niso drugega pokazali in dokazali kakor to, da imajo pač ostre in dolge jezike in da

so mojstri v potvarjanju resnice, pravega dela za javni blagor pa je pri takih ljudeh videti navadno bolj malo! To so zabavljaji, ki znajo pač vse tepati v blato, ne znajo pa nič ustvarjati!»

Preklicali so kandidature na Hodžerovi listi: Hrastnik Miha, kmet v Brstniku (okraj Laško); Turnšek Maks, trgovec in posestnik v Nazarju (okraj Gornji Grad); Pišek Jože, posestnik v Medlogu (okraj Celje in Konjice); Štrulc Fran, posestnik, Brezje (okraj Gornji Grad). Imenovani so podpisali listo na podlagi napačnih informacij. Ko so izvedeli resnico, so takoj preklicali.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrija hoče posnemati Hitlerja. — Kakor hitro je razglasila Hitlerjeva vlada splošno vojaško obveznost, je začela tudi Avstrija potrebo po stalni vojski. Avstrijska vlada je sprejela 4. aprila sklep, da zaprosi države, ki so podpisale za njo merodajno mirovno pogodbo, da dovolijo Avstriji uvedbo stalne armade in obvezne vojaške službe. Po predlogu vlade bi štela nova avstrijska armada 2 zbora s po 4 divizijami. Bilo bi torej 8 divizij s 35 tisoč moži, ki bi služili po dve leti. Poleg te